ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः

	- /	`					
पद पाट	ं (वाक्य	साहत)	_	प्रथमकाण्डे	_	चतथः	प्रञन:
17 110	, , ,, , ,	1116 117		<i>X</i>		113	203

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरिय संहितायाम् पद पाठे	
प्रथमंकाण्डं	3
1.4 प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः	3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

- 1 <u>कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरिय संहितायाम् पद पाठे</u> <u>प्रथमं काण्डं</u>
- 1.4 प्रथमकाण्डेचतुर्थः प्रश्नः सुत्यादिने कर्तव्या ग्रहाः
- आ ददे ग्रावास्यध्वरकृद् देवेभ्यो –गंभीरिमम मध्वरं न्या विश्वतं मधुमन्तं पयस्वन्तं नृष्टिविनिमिन्द्राय त्वा वृत्रध्न इन्द्राय त्वा वृत्रतुर इन्द्राय त्वाऽभिमातिष्ठ इन्द्राय त्वाऽऽदित्यवत इन्द्राय त्वा विश्वदेव्यावते श्वात्राः स्थ वृत्रतुरो न्या विश्वदेव्यावते श्वात्राः सोमस्य प्रतीस्ता देवीर्देवत्रेमं यज्ञं धत्तोपहूताः सोमस्य पिष्वतो पहूतो युष्माक्ण् [] 1

1.4.1.1 (Padam) एति । ददे । ग्रावा । असि । अध्वरकृदित्यध्वर – कृत् । देवेभ्यः । गंभीरम् । इमम् । अध्वरम् । कृधि । उत्तमेनेत्युत् – तमेन । पविना । इन्द्राय । सोमम् । सुषुतमिति सु–सुतम् । मधुमन्तमिति मधुं – मन्तम् । पयस्वन्तम् । वृष्टिवनिमितिं वृष्टि – वनिम् । इन्द्राय । त्वा । वृत्रघ्न इति वृत्र - घ्ने । इन्द्राय । त्वा । वृत्रतुर इति वृत्र -तुरे । इन्द्राय । त्वा । अभिमातिघ्न इत्यभिमाति – घ्ने । इन्द्राय । त्वा । आदित्यवत इत्यादित्य – वते । इन्द्राय । त्वा । विश्वदेव्यावत इति विश्वदेव्य – वते । श्वात्राः । स्थ । वृत्रतुर इति वृत्र – तुरः । राधोगूर्ता इति राधः – गूर्ताः । अमृतस्य । पत्नीः । ताः । देवीः । देवत्रेति देव – त्रा । इमम् । यज्ञम् । धत्त । उपहूता इत्युपं – हूताः । सोमस्य । पिबत । उपहूत इत्युप – हूतः । युष्माकम् । 1 (50) <u>1.4.1.2</u> सोमः पिबतु यत्ते सोम दिवि ज्योतिर्यत् पृथिव्यां यदुरावन्तरिक्षे तेनाऽस्मै यजमानायोरु राया कृध्यधि दात्रे वोचो धिषणे वीडू सती वीडयेथा-मूर्जं दधाथामूर्जं मे धत्तं मा वार्ं हिर्सिषं मा मा

सोमः । पिबतु । यत् । ते । सोम । दिवि । ज्योतिः । यत् ।

पृथिव्याम् । यत् । उरौ । अन्तरिक्षे । तेन । अस्मै । यजमानाय ।

उरु । राया । कृधि । अधीति । दात्रे । वोचः । धिषणे इति ।

वीडू इति । सती इति । वीडयेथाम् । ऊर्जम् । दधाथाम् । ऊर्जम् ।

मे । धत्तम् । मा । वाम् । हि ्सिषम् । मा । मा । हि ्सिष्टम् ।

प्राक् । अपाक् । उदक् । अधराक् । ताः । त्वा । दिशः । एति ।

धावन्तु । अंब । नीति । स्वर । यत् । ते () । सोम । अदाभ्यम् ।

नाम । जागृवि । तस्मै । ते । सोम । सोमाय । स्वाहा । 2 (59)

(युष्माक्ण – स्वर यते –नव च) (А1)

(युष्माक ७ – स्<u>वर</u> य<u>त्त</u> – नव च) (A1) 1.4.2.1

 । । । ॥ । । । मनस्त्वा ऽष्टूर्वन्तरिक्ष-मन्विहि स्वाहा त्वा सुभवः सूर्याय देवेभ्यस्त्वा मरीचिपेभ्य एष ते योनिः प्राणाय त्वा । 3 1.4.2.1 (Padam) वाचः । पतये । पवस्व । वाजिन्न् । वृषा । वृष्णः । अण्शुभ्यामित्यण्शु – भ्याम् । गभस्तिपूत इति गभस्ति – पूतः । देवः । देवानाम् । पवित्रम् । असि । येषाम् । भागः । असि । तेभ्यः । त्वा । स्वाङ्कतः । असि । मधुमतीरिति मधु-मतीः । नः । इषः । कृधि । विश्वेभ्यः । त्वा । इन्द्रियेभ्यः । दिव्येभ्यः । पार्त्थिवेभ्यः । मनः । त्वा । अष्टु । उरु । अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । स्वाहा । त्वा । सुभव इति सु- भवः । सूर्याय । देवेभ्यः । त्वा । मरीचिपेभ्य इति मरीचि-पेभ्यः । एषः । ते । योनिः । प्राणायेति प्र – अनाय । त्वा । 3 (47) (वाचः-सप्तचत्वारिण्शत्) (A2) 1.4.3.1 उपयामगृहीतो उस्यन्तर्यच्छ मघवन् पाहि सोममुरुष्य रायः समिषो यजस्वाऽन्तस्ते दधामि द्यावापृथिवी अन्तरुर्वन्तरिक्ष ए सजोषा

देवैरवरैः परैश्चाऽन्तर्यामे मघवन् मादयस्व स्वांकृतोऽसि मधुमतीर्न इषस्कृधि विश्वेभ्यस्त्वेन्द्रियेभ्यो दिव्येभ्यः पार्थिवेभ्यो मनस्त्वा उष्टूर्वन्तरिक्षमन्विहि स्वाहा त्वा सुभवः सूर्याय देवेभ्य () स्त्वा मरीचिपेभ्य एष ते योनिरपानाय त्वा । 4

1.4.3.1 (Padam)

उपयामगृहीत इत्युपयाम -गृहीतः । असि । अन्तः । यच्छ ।

मघवित्रिति मघ - वत्र् । पाहि । सोमम् । उरुष्य । रायः । सिमिति ।

इषः । यजस्व । अन्तः । ते । दधामि । द्यावापृथिवी इति

द्यावा-पृथिवी । अन्तः । उरु । अन्तरिक्षम् । सजोषा इति स-जोषाः।

देवैः । अवरैः । परैः । च । अन्तर्याम इत्यन्तः-यामे । मघवित्रिति

मघ-वत्र् । मादयस्व । स्वाङ्कृतः । असि । मधुमतीरिति मधु-मतीः ।

नः । इषः । कृधि । विश्वेभ्यः । त्वा । इन्द्रियेभ्यः । दिव्येभ्यः ।

पार्त्थिवेभ्यः । मनः । त्वा । अष्टु । उरु । अन्तरिक्षम् । अन्विति ।

इहि । स्वाहा । त्वा । सुभव इति सु - भवः । सूर्याय । देवेभ्यः() ।

त्वा । मरीचिपेभ्य इति मरीचि - पेभ्यः । एषः । ते । योनिः ।

```
अपानायेत्यप –अनाय । त्वा । 4 (57) (देवेभ्यः –सप्त च) (A3)
<u>1.4.4.1</u>
आ वायो भूष शुचिपा उप नः सहस्रं ते नियुतो विश्ववार ।
उपो ते अन्धो मद्यमयामि यस्य देव दिधषे पूर्वपेयं।
उपयामगृहीतोऽसि वायवे त्वेन्द्रवायू इमे सुताः।
उप प्रयोभिरा गतमिन्दवो वामुशन्ति हि।
उपयामगृहीतो-ऽसीन्द्रवायुभ्यां त्वैष ते योनिः सजोषाभ्यां त्वा । 5
1.4.4.1 (Padam)
एति । वायो इति । भूष । शुचिपा इति शुचि – पाः । उपेति । नः ।
सहस्रम् । ते । नियुत इति नि – युतः । विश्ववारेति विश्व – वार ।
उपो इति । ते । अन्धः । मद्यम् । अयामि । यस्य । देव । दिधषे ।
पूर्वपेयमिति पूर्व- पेयम् । उपयामगृहीत इत्युपयाम-गृहितः ।
असि । वायवे । त्वा । इन्द्रंवायू इतीन्द्रं – वायू । इमे । सुताः ।
उपेति । प्रयोभिरिति प्रयः – भिः । एति । गतम् । इन्दंवः । वाम् ।
उशन्ति । हि । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि ।
इन्द्रवायुभ्यामितींन्द्रवायु – भ्याम् । त्वा । एषः । ते । योनिः ।
```

। । सजोषाभ्यामिति स – जोषाभ्याम् । त्वा । 5 (43) – । – । (आ वायो– त्रिचत्वारिं्शत्) (A4)

1.4.5.1

त्वा। ६

1.4.5.1 (Padam)

अयम् । वाम् । मित्रावरुणेति मित्रा –वरुणा । सुतः । सोमः ।

ऋतावृधेत्यृत –वृधा । मम । इत् । इह । श्रुतम् । हवम् ।

उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहीतः । असि । मित्रावरुणाभ्यामिति

मित्रा – वरुणाभ्याम् । त्वा । एषः । ते । योनिः ।

ऋतायुभ्यामित्यृतायु – भ्याम् । त्वा । ६ (20)

(अयं वां – विश्रातिः) (A5)

1.4.6.1

या वां कशा मधुमत्यश्चिना सूनृतावती । तया यज्ञं मिमिक्षतं ।

— ।

उपयामगृहीतो—ऽस्यश्चिभ्यां त्वैष ते योनिर्माध्वीभ्यां त्वा । 7

```
1.4.6.1 (Padam)
या । वाम् । कशा । मधुमतीति मधु – मती । अश्विना ।
। । ॥
सूनृतावतीति सूनृता – वती । तया । यज्ञम् । मिमिक्षतम् ।
उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि ।
अश्विभ्यामित्यश्वि – भ्याम् । त्वा । एषः । ते । योनिः ।
माध्वीभ्याम् । त्वा । 7 (18) (या वा – मष्टादश) (A6)
<u>1.4.7.1</u>
प्रातर्युजौ वि मुच्येथा-मश्चिनावेह गच्छतं । अस्य सोमस्य पीतये ।
। । । । । । । उपयामगृहीतो – ऽस्यश्चिभ्यां त्वैष ते योनिरश्चिभ्यां त्वा । 8
1.4.7.1 (Padam)
प्रातर्युजाविति प्रातः – युजौ । वीति । मुच्येथाम् । अश्विनौ । एति ।
इह । गच्छतम् । अस्य । सोमस्य । पीतये । उपयामगृहीत
इत्युपयाम – गृहितः । असि । अश्विभ्यामित्यश्वि – भ्याम् ।
त्वा । एषः । ते । योनिः । अश्विभ्यामित्यश्वि – भ्याम् । त्वा । 8 (19)
(प्रातर्युजावे-कान्न विण्शतिः) (A7)
```

1.4.8.1 अयं वैनश्चोदयत् पृश्चिगर्भा ज्योतिर्जरायू रजसो विमाने । इममपाण् संगमे सूर्यस्य शिशुं न विप्रा मतिभी रिहन्ति । उपयामगृहीतो-ऽसि शण्डाय त्वैष ते योनिर्वीरतां पाहि । 9 1.4.8.1 (Padam) अयम् । वेनः । चोदयत् । पृठिनगर्भा इति पृठिन –गर्भाः । _ । _ _ _ । _ _ । _ _ । _ _ । _ _ । _ _ । _ _ । ज्योतिर्जरायुरिति ज्योतिः – जरायुः । रजसः । विमान इति वि–माने । इमम् । अपाम् । संगम इति सं–गमे । सूर्यस्य । शिश्म् । न । विप्राः । मतिभिरितिं मति – भिः । रिहन्ति । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । शण्डाय । त्वा । एषः । ते । योनिः । वीरताम् । पाहि । **९ (25) (अयं ँवेनः- पञ्चवि⊍्शतिः)** (A8) तं प्रतथा पूर्वथा विश्वथेमथा ज्येष्ठतातिं बर्.हिषद्ण् सुवर्विदं प्रतीचीनं वृजनं दोहसे गिराऽऽशुं जयन्तमनु यासु वर्द्धसे । उपयामगृहीतो-ऽसि मर्काय त्वैष ते योनिः प्रजाः पाहि । 10

1.4.9.1 (Padam) ा ॥ ॥ ॥ ॥ तम्। प्रत्नथा। पूर्वथा। विश्वथा। इमथा। ज्येष्ठतातिमिति ज्येष्ठ-तातिम् । बर्.हिषदमिति बर्.हि – सदम् । ्। स्वर्विदमिति सुवः – विदम्। प्रतीचीनम्। वृजनम्। दोहसे। गिरा। आश्रम् । जयन्तम् । अन्विति । यासु । वर्धसे । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । मर्काय । त्वा । एषः । ते । योनिः । प्रजा इति प्र – जाः । पाहि । 10 (26) (तं प्रत्नथा-षट्वि ्शतिः) *(A9)* 1.4.10.1 ये देवा दिव्येकादश स्थ पृथिव्या-मध्येकादश स्थाऽफ्सुषदो महिनैकादश स्थ ते देवा यज्ञमिमं जुषध्व-मुपयामगृहीतो-ऽस्याग्रयणोऽसि स्वाग्रयणो जिन्व यज्ञं जिन्व यज्ञपतिमभि सवना पाहि विष्णुस्त्वां पातु विशं त्वं पाहीन्द्रियेणैष ते योनि र्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः । 11

1.4.10.1 (Padam)

ये । देवाः । दिवि । एकादश । स्थ । पृथिव्याम् । अधीति । एकादश । स्थ । अफ्सुषद इत्यफ्सु-सदः । महिना । एकादश । स्थ । ते । देवाः । यज्ञम् । इमम् । जुषध्वम् । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । आग्रयणः । असि । स्वाग्रयण इति स् - आग्रयणः । जिन्व । यज्ञम् । जिन्व । यज्ञपतिमिति यज्ञ – पतिम् । अभीति । सर्वना । पाहि । विष्णुः । त्वाम् । पातु । विशम् । त्वम् । पाहि । इन्द्रियेण । एषः । ते । योनिः । विश्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः । 11 (43) (ये देवा-स्त्रिचत्वारिश्शत्) (A10) 1.4.11.1 त्रि एशत्त्रयश्च गणिनो रुजन्तो दिव ए रुद्राः पृथिवीं च सचन्ते । एकादशासो अफ्सुषदः सुत्र सोमं जुषन्ता ए सर्वनाय विश्वे । उपयामगृहीतो-ऽस्याग्रयणोऽसि स्वाग्रयणो जिन्व यज्ञं जिन्व यज्ञपतिमभि सवना पाहि विष्णुस्त्वां पातु विशं त्वं पाहीन्द्रियेणैष ते योनिर्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः । 12

1.4.11.1 (Padam) त्रि $\stackrel{\cdot}{\sim}$ शत् । त्रयः । च । गणिनः । रुजन्तः । दिवम् । रुद्राः । $\stackrel{\cdot}{\sim}$ पृथिवीम् । च । सचन्ते । एकादशासः । अफ्सुषद इत्यफ्सु-सदः । सुतम् । सोमम् । जुषन्ताम् । सवनाय । विश्वे । उपयामगृहीत इत्युपयाम-गृहितः । असि । आग्रयणः । असि । स्वाग्रयण इति सु – आग्रयणः । जिन्वं । यज्ञम् । जिन्वं । यज्ञपतिमिति यज्ञ – पतिम् । अभीति । सर्वना । पाहि । विष्णुः । त्वाम् । पातु । विशम् । त्वम् । पाहि । इन्द्रियेण । एषः । ते । योनिः । विश्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः । 12 (42) (त्रिण्शत्त्रयो-द्विचत्वारिण्शत्) (A11) 1.4.12.1 उपयामगृहीतो-ऽसीन्द्राय त्वा बृहद्वते वयस्वत उक्थायुवे यत्त इन्द्र बृहद्वयस्तस्मै त्वा विष्णवे त्वैष ते योनिरिन्द्राय त्वोक्थायुवे । 13 1.4.12.1 (Padam) उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । इन्द्राय । त्वा । बृहद्वत इति बृहत् – वते । वयस्वते । उक्थायुव इत्युक्थ – युवे । यत् । ते । इन्द्र । बृहत् । वयः । तस्मै । त्वा । विष्णवे । त्वा ।

एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । उक्थायुव इत्युक्थ-युवे ।13 (22) (उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय-द्वावि एशतिः) (A12) 1.4.13.1 मूर्द्धानं दिवो अरतिं पृथिव्या वैश्वानरमृताय जातमग्निं। कवि 🗸 सम्राज – मतिथिं जनानामासन्ना पात्रं जनयन्त देवाः । उपयामगृहीतो-ऽस्यग्नये त्वा वैश्वानराय ध्रुवोऽसि ध्रुवक्षिति ध्रुवाणां धुवतमोऽच्युताना-मच्युतक्षित्तम एष ते योनिरग्नये त्वा वैश्वानराय । 14 1.4.13.1 (Padam) मूर्धानम् । दिवः । अरतिम् । पृथिव्याः । वैश्वानरम् । ऋताय । जातम् । अग्निम् । कविम् । सम्राजमिति सं – राजम् । अतिथिम् । जनानाम् । आसन्न् । एति । पात्रम् । जनयन्त । देवाः । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । अग्नये । त्वा । वैश्वानराय । ध्रुवः । असि । ध्रुविक्षितिरिति ध्रुव – क्षितिः । धुवाणाम् । धुवतम इति धुव – तमः । अच्युतानाम् । अच्युतक्षित्तम इत्यच्युतक्षित् – तमः । एषः । ते । योनिः । अग्नये । त्वा । वैश्वानराय । 14 (35) (मूर्द्धानं-पञ्चित्रि ्शत्) (A13)

```
1.4.14.1
मधुश्च माधवश्च शुक्रश्च शुचिश्च नभश्च नभस्यश्चेषश्चोर्जश्च
सण् सर्पोऽस्य ७ हस्पत्याय त्वा । 15
1.4.14.1 (Padam)
मधुः। च। माधवः। च। शुक्रः। च। शुचिः। च। नभः। च।
नभस्यः। च।इषः।च।ऊर्जः।च।सहः।च।सहस्यः।
च । तपः । च । तपस्यः । च । उपयामगृहीत इत्युपयाम-गृहितः ।
असि । संथ्सर्प इति सं- सर्पः । असि ।
। ।
अण्हस्पत्यायेत्यण्हः-पत्याय । त्वा । 15 (30)
----- -
(मधुश्च-त्रिं•्शत्) (A14)
1.4.15.1
इन्द्राग्नी आ गत्र सुतं गीर्भिर्नभो वरेण्यं । अस्य पातं धियेषिता ।
उपयामगृहीतो-ऽसीन्द्राग्निभ्यां त्वैष ते योनिरिन्द्राग्निभ्यां त्वा । 16
```

1.4.15.1 (Padam)

इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । एति । गतम् । सुतम् । गीर्भिः । नभः । वरेण्यम् । अस्य । पातम् । धिया । इषिता । उपयामगृहीत । इत्युपयाम – गृहितः । असि । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि – भ्याम् । त्वा । एषः । ते । योनिः । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि – भ्याम् । त्वा । एषः । ते । योनिः । इन्द्राग्निभ्यामितीन्द्राग्नि – भ्याम् । त्वा । 16 (20) (इन्द्राग्नी विश्रातिः) (A15)

<u>1.4.16.1</u>

ओमासश्चर्षणिधृतो विश्वे देवास आगत । दाश्वा एसो दाशुषः सुतं । उपयामगृहीतो-ऽसि विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्य एष ते योनिर्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः । 17

1.4.16.1 (Padam)

ओमासः । चर्षणीधृत इति चर्षणि – धृतः । विश्वे । देवासः । एति । गत । दाश्वार्सः । दाशुषः । सुतम् । उपयामगृहीत । इत्युपयाम-गृहितः । असि । विश्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः । एषः । ते । योनिः । विश्वेभ्यः । त्वा । देवेभ्यः । त्वा । त्वा । देवेभ्यः । त्वा । त

<u>1.4.17.1</u> मरुत्वन्तं ँवृषभं ँवावृधानमकवारिं दिव्य ्` शासिमन्द्रं । विश्वासाहमवसे नूतनायोग्रण् सहोदामिह तण् हुवेम । उपयामगृहीतो – ऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वत एष ते योनिरिन्द्राय त्वा मरुत्वते । 18 1.4.17.1 (Padam) मरुत्वन्तम् । वृषभम् । वावृधानम् । अकवारिमित्यकवा – अरिम् । दिव्यम् । ज्ञासम् । इन्द्रम् । विश्वासाहमिति विश्व- साहम् । अवसे । नूतनाय । उग्रम् । सहोदामितिं सहः – दाम् । इह । तम् । हुवेम । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । इन्द्राय । त्वा । मरुत्वते । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । मरुत्वते । 18 (26) (मरुत्वन्त्र ् -षट्विण्शतिः) (A17) <u>1.4.18.1</u> इन्द्रं मरुत्व इह पाहि सोमं यथा शार्याते अपिबः सुतस्य । तव प्रणीती तव शूर शर्मन्ना-विवासन्ति कवयः सुयज्ञाः । उपयामगृहीतो – ऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वत एष ते योनिरिन्द्राय

त्वा मरुत्वते । 19

1.4.18.1 (Padam)

(इन्द्रैकान्न त्रिण्शत्) (A18)

1.4.19.1

मरुत्वा एं इन्द्र वृषभो रणाय पिबा सोममनुष्वधं मदाय।

आ सिञ्चस्व जठरे मध्व ऊर्मिं त्व एं राजाऽसि प्रदिवः सुतानां।

उपयामगृहीतो – ऽसीन्द्राय त्वा मरुत्वत एष ते योनिरिन्द्राय

त्वा मरुत्वते। 20

1.4.19.1 (Padam)

मरुत्वान् । इन्द्र । वृषभः । रणाय । पिब । सोमम् । — न — । अनुष्वधमित्यनु – स्वधम् । मदाय । एति । सिञ्चस्व । जठरे ।

```
।
मध्वः । ऊर्मिम् । त्वम् । राजा । असि । प्रदिव इति प्र–दिवः ।
सुतानाम् । उपयामगृहीत इत्युपयाम-गृहितः । असि । इन्द्राय ।
त्वा । मरुत्वते । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा ।
मरुत्वते । 20 (29) (मरुत्वानेकान्न त्रि प्शत्) (A19)
1.4.20.1
महा 🗸 इन्द्रो य ओजसा पर्जन्यो वृष्टिमा 🗸 इव ।
स्तोमैर्वथ्सस्य वावृधे ।
उपयामगृहीतो-ऽसि महेन्द्राय त्वैष ते योनि महेन्द्राय त्वा । 21
1.4.20.1 (Padam)
महान् । इन्द्रः । यः । ओजसा । पर्जन्यः । वृष्टिमानिति वृष्टि–मान् ।
इव । स्तोमैः । वथ्सस्य । वावृधे । उपयामगृहीत इत्युपयाम-गृहितः ।
असि । महेन्द्रायेति महा –इन्द्राय । त्वा । एषः । ते । योनिः ।
महेन्द्रायेति महा – इन्द्राय । त्वा । 21(19)
(महानेकान्न-विण्शतिः) (A20)
```

1.4.21.1

महा इन्द्रो नृवदा चर्षणिप्रा उत द्विबर् हा अमिनः सहोभिः। अस्मद्रियग्वावृधे वीर्यायोरुः पृथुः सुकृतः कर्तृभिर्भूत्। उपयामगृहीतो – ऽसि महेन्द्राय त्वैष ते योनिर्महेन्द्राय त्वा। 22

1.4.21.1 (Padam)

महान् । इन्द्रः । नृवदिति नृ – वत् । एति । चर्.षणिप्रा इति — चर्.षणि – प्राः । उत । द्विबर्.हा इति द्वि – बर्.हाः । अमिनः । सहोभिरिति सहः – भिः । अस्मद्रियगित्यस्म – द्रियक् । वावृधे । वीर्याय । उरुः । पृथुः । सुकृत इति सु – कृतः । कर्तृभिरिति कर्तृ – भिः । भूत् । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । महेन्द्रायेति महा – इन्द्राय । त्वा । एषः । ते । योनिः । महेन्द्रायेति महा – इन्द्राय । त्वा । एषः । ते । योनिः । महेन्द्रायेति महा – इन्द्राय । त्वा । १८०० (स्टान् नृवथ् – षड्विञ्ञातिः) (स्टान् नृवथ् – षड्विञ्ञातिः) (स्टान्)

1.4.22.1

कदा चन प्र युच्छस्युभे नि पासि जन्मनी। तुरीयादित्य सवनं त इन्द्रियमा तस्था-वमृतं दिवि । यज्ञो देवानां प्रत्येति सुम्नमादित्यासो भवता मृडयन्तः । आ वो () ऽर्वाची सुमित-र्ववृत्याद 🗸 होश्चिद्या वरिवोवित्तराऽसंत् । विवस्व आदित्यैष ते सोमपीथस्तेन मन्दस्व तेन तृप्य तृप्यास्म ते वयं तर्पयितारो या दिव्या वृष्टिस्तया त्वा श्रीणामि । 23 1.4.22.1 (Padam) कदा। चन। स्तरीः। असि। न। इन्द्र। सश्चसि। दाशुषे। उपोपेत्युपं – उप । इत् । नु । मघवन्नितिं मघ –वन्न् । भूयः । इत् । नु । ते । दानम् । देवस्य । पृच्यते । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । आदित्येभ्यः । त्वा । कदा । चन । प्रेति । युच्छिसि । उभे इति । नीति । पासि । जन्मनी इति । तुरीय । आदित्य । सवनम् । ते । इन्द्रियम् । एति । तस्थौ । अमृतम् । दिवि । यज्ञः । देवानाम् । प्रतीति । एति । सुम्नम् । आदित्यासः । भवत । मृडयन्तः । एति । वः () । अर्वाची । सुमतिरिति

```
सु - मितः । ववृत्यात् । अ ्होः । चित् । या ।
वरिवोवित्तरेतिं वरिवोवित् -तरा । असत् । विवस्वः । आदित्य ।
एषः । ते । सोमपीथ इतिं सोम – पीथः । तेन । मन्दस्व । तेन ।
तृप्य । तृप्यास्मं । ते । वयम् । तर्पयितारः । या । दिव्या । वृष्टिः ।
तया । त्वा । श्रीणामि । 23 (77) (वः – सप्तवि र्शतिश्च) (A22)
1.4.23.1
वाममद्य संवितर्वाममु श्रो दिवेदिवे वाममस्मभ्य 🕹 सावीः ।
वामस्य हि क्षयस्य देव भूरेरया धिया वामभाजः स्याम ।
उपयामगृहीतो-ऽसि देवाय त्वा सवित्रे । 24
1.4.23.1 (Padam)
वामम् । अद्य । सवितः । वामम् । उ । श्वः । दिवेदिव इति
दिवे - दिवे । वामम् । अस्मभ्यमित्यस्म - भ्यम् । सावीः ।
वामस्य । हि । क्षयस्य । देव । भूरेः । अया । धिया । वामभाज इति
वाम – भाजः । स्याम । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः ।
असि । देवायं । त्वा । सवित्रे । 24 (24)
```

। (वामं–चतुर्वि ्शतिः) (A23)

1.4.24.1

अदब्धोभिः सिवतः पायुभिष्ट्व ए शिवेभिरद्य परि पाहि नो गयं।

हरण्यजिह्वः सुविताय नव्यसे रक्षा माकिर्नो अघश एस ईशत।

उपयामगृहीतोऽसि देवाय त्वा सिवित्रे। 25

1.4.24.1 (Padam)

अदेब्धेभिः । स्वितः । पायुभिरिति पायु – भिः । त्वम् । शिवेभिः । अद्य । परिति । पाहि । नः । गयम् । हिरण्यजिह्न इति हिरण्य – जिह्नः । सुविताय । नव्यसे । रक्ष । मािकः । नः । अघश्र प्स इत्यघ – श्रण्सः । ईशत । उपयामगृहीत हत्युपयाम – गृहितः । असि । देवाय । त्वा । स्वित्रे । 25 (23) (अदब्धेभि–स्त्रियोविण्शतिः) (A24)

1.4.25.1

```
1.4.25.1 (Padam)
। ॥ ।
हिरण्यपाणिमिति हिरण्य – पाणिम् । ऊतये । सवितारम् । उपेति ।
उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । देवायं । त्वा ।
सवित्रे । 26 (14) (हिरण्यपाणिं-चतुर्दश) (A25)
1.4.26.1
सुशर्माऽसि सुप्रतिष्ठानो बृहदुक्षे नम एष ते योनि
्।
र्विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः । 27
1.4.26.1 (Padam)
सुशर्मेति सु – शर्मा । असि । सुप्रतिष्ठान इति सु – प्रतिष्ठानः ।
बृहत् । उक्षे । नमः । एषः । ते । योनिः । विश्वेभ्यः । त्वा ।
देवेभ्यः । 27 (12) (सुशर्मा-द्वादश) (A26)
1.4.27.1
बृहस्पति-सुतस्य त इन्दो इन्द्रियावतः पत्नीवन्तं ग्रहं गृह्णाम्यग्रा(3)इ
पत्नीवा(3) स्सजूर्देवेन त्वष्ट्रा सोमं पिब स्वाहा । 28
```

1.4.27.1 (Padam)

बृहस्पतिसुतस्येति बृहस्पति – सुतस्य । ते । इन्दो इति ।
इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वतः । पत्नीवन्तमिति पत्नी – वन्तम् ।
ग्रहम् । गृह्णामि । अग्रा(3) इ । पत्नीवा(3) इति पत्नी – वा(3)ः ।
सजूरिति स – जूः । देवेन । त्वष्ट्रा । सोमम् । पिब ।
स्वाहा । 28 (15) (बृहस्पतिसुतस्य-पञ्चदश) (A27)

1.4.28.1

1.4.28.1 (Padam)

हरिः । असि । हारियोजन इति हारि – योजनः । हर्योः । स्थाता । वजस्य । भर्ता । पृश्चेः । प्रेता । तस्य । ते । देव । सोम । इष्टयजुष इतीष्ट – यजुषः । स्तुतस्तोमस्येति स्तुत – स्तोमस्य । शास्तोक्थस्येति शस्त – उक्थस्य । हरिवन्तमिति हरि – वन्तम् । गृह्णम् । गृह्णम् । हरीः । स्थ । हर्योः । धानाः । सहसोमा इति

```
सह – सोमाः । इन्द्राय । स्वाहा । 29 (26)
(हरिरसि-षड्विण्शतिः) (A28)
<u>1.4.29.1</u>
अग्न आयू ्षि पवस आ सुवोर्जिमिषं च नः ।
। । । । । । । आरे बाधस्व दुच्छुनां । उपयामगृहीतो-ऽस्यग्नये त्वा तेजस्वत
एष ते योनिरग्नये त्वा तेजस्वते । 30
1.4.29.1 (Padam)
ण । ॥ ॥
अग्ने । आयू ्षि । पवसे । एति । सुव । उर्जम् । इषम् । च । नः ।
॥ । । ।
आरे । बाधस्व । दुच्छुनाम् । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः ।
असि । अग्नये । त्वा । तेजस्वते । एषः । ते । योनिः । अग्नये ।
त्वा । तेजस्वते । 30 (23) (अग्न आयूर्ण्षि-त्रयोविण्शतिः) (A29)
1.4.30.1
उत्तिष्ठन्नोजसा सह पीत्वा शिप्रे अवेपयः । सोममिन्द्र चमू सुतं ।
उपयामगृहीतो – ऽसीन्द्राय त्वौजस्वत एष ते योनिरिन्द्राय त्वौजस्वते ।
31
```

1.4.30.1 (Padam)

उत्तिष्ठित्रित्युत् – तिष्ठत्र् । ओजसा । सह । पीत्वा । शिप्रे इति ।
अवेपयः । सोमम् । इन्द्र । चमू इति । सुतम् । उपयामगृहीत

इत्युपयाम – गृहितः । असि । इन्द्राय । त्वा । ओजस्वते । एषः ।
ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । ओजस्वते । 31(21)

(उत्तिष्ठन्नेकिवि्शितः) (A30)

<u>1.4.31.1</u>

तरिण र्विश्वदर् शतो ज्योतिष्कृदिस सूर्य । विश्वमा भासि रोचनं ।

उपयामगृहीतो – ऽसि सूर्याय त्वा भ्राजस्वत एष ते योनिः सूर्याय त्वा भ्राजस्वते । 32

1.4.31.1 (Padam)

तरणिः । विश्वदर् शतं इति विश्व – दर् शतः । ज्योतिष्कृदिति
ज्योतिः – कृत् । असि । सूर्य । विश्वम् । एति । भासि । रोचनम् ।
उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । सूर्याय । त्वा ।
भाजस्वते । एषः । ते । योनिः । सूर्याय । त्वा । भ्राजस्वते । 32 (20)
(तरणि–र्वि ्शतिः) (A31)

```
1.4.32.1
आ प्यायस्व मदिन्तम सोम विश्वाभि-रूतिभिः।
भवा नः सप्रथस्तमः । 33
1.4.32.1 (Padam)
एति । प्यायस्व । मदिन्तम । सोम । विश्वाभिः ।
ऊतिभिरित्यूति – भिः। भवं। नः। सप्रथस्तम इति
सप्रथः - तमः । 33 (9) (आ प्यायस्व-नव) (A32)
1.4.33.1
ईयुष्टे ये पूर्वतरामपत्रयन् व्युच्छन्तीमुषसं मर्त्यासः ।
अस्माभिरू नु प्रतिचक्ष्याऽभूदो ते यन्ति ये अपरीषु पश्यान् । 34
1.4.33.1 (Padam)
ईयुः । ते । ये । पूर्वतरामिति पूर्व – तराम् । अपश्यन्न् ।
्रा ॥ । । । व्युच्छन्तीमिति वि – उच्छन्तीम् । उषसम् । मर्त्यासः । अस्माभिः ।
उ । नु । प्रतिचक्ष्येति प्रति– चक्ष्या । अभूत् । ओ इति । ते ।
यन्ति । ये । अपरीषु । पश्यान् । 34 (19)
(ईयु-रेकान्न विण्शतिः) (A33)
```

1.4.34.1

ज्योतिष्मतीं त्वा सादयामि ज्योतिष्कृतं त्वा सादयामि ज्योतिर्विदं त्वा सादयामि भास्वतीं त्वा सादयामि ज्वलन्तीं त्वा सादयामि मल्मलाभवन्तीं त्वा सादयामि विष्यमानां त्वा सादयामि रोचमानां त्वा सादयामि त्वा सादयामि त्वा सादयामि न्वा सादयामि विषयमानां त्वा सादयामि न्वा सादयामि विषयमानां त्वा सादयामि न्वा सादयामि विषयमि न्वा सादयामि न्वा सादयामि न्वा सादयामि न्वा सादयामि जाग्रतीं त्वा सादयामि । 35

1.4.34.1 (Padam)

ज्योतिष्मतीम् । त्वा । सादयामि । ज्योतिष्कृतमिति ज्योतिः –कृतम् ।
त्वा । सादयामि । ज्योतिर्विदमिति ज्योतिः – विदम् । त्वा ।
सादयामि । भास्वतीम् । त्वा । सादयामि । ज्वलन्तीम् । त्वा ।
सादयामि । मल्मलाभवन्तीमिति मल्मला – भवन्तीम् । त्वा ।
सादयामि । दीप्यमानाम् । त्वा । सादयामि । रोचमानाम् । त्वा ।
सादयामि । अजस्राम् । त्वा । सादयामि । बृहज्ज्योतिषमिति
बृहत् – ज्योतिषम् । त्वा । सादयामि । बोधयन्तीम् । त्वा ।

सादयामि । जाग्रतीम् । त्वा । सादयामि । 35 (36) (ज्योतिष्मती ्-षट्त्रिं ्शत्) (A34) <u>1.4.35.1</u> प्रयासाय स्वाहा ऽऽयासाय स्वाहा वियासाय स्वाहा सँयासाय स्वाहों द्यासाय स्वाहां ऽवयासाय स्वाहां शुचे स्वाहा शोकाय स्वाहां तप्यत्वै स्वाहा तपते स्वाहा ब्रह्महत्यायै स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा । 36 1.4.35.1 (Padam) प्रयासायेति प्र – यासाय । स्वाहा । आयासायेत्या – यासाय । — । । । । । । । । सं – यासाय । स्वाहा । उद्यासायेत्युत् – यासाय । स्वाहा । अवयासायेत्यव – यासाय । स्वाहा । शुचे । स्वाहा । शोकाय । ॥ । ॥ । ॥ । स्वाहा । तप्ते । स्वाहा । ब्रह्महत्याया इति ण ॥ ॥ ॥ ॥ ब्रह्म – हत्यायै । स्वाहा । सर्वस्मै । स्वाहा । **36 (24)** (प्रयासाय-चतुर्वि प्शतिः) (A35)

1.4.36.1 चित्त ए संतानेन भवं यक्ना रुद्रं तनिम्ना पशुपति ७ स्थूल – ्रहृदयेनाग्नि ्रहृदयेन रुद्रं लोहितेन शर्वं मतस्नाभ्यां महादेवमन्तः पार्श्वेनौषिष्ठहन्ं शिङ्गी-निकोश्यां । 37 1.4.36.1 (Padam) चित्तम् । संतानेनेति सं – तानेन । भवम् । यक्ना । रुद्रम् । तनिम्ना । पशुपतिमिति पशु – पतिम् । स्थूलहृदयेनेति स्थूल – हृदयेन । अग्निम् । हृदयेन । रुद्रम् । लोहितेन । शर्वम् । मतस्नाभ्याम् । महादेवमिति महा –देवम् । अन्तः पार्श्वेनेत्यन्तः – पार्श्वेन । ओषिष्ठहनमित्योषिष्ठ – हनम् । शिङ्गीनिकोञ्याभ्यामिति शिङ्गी – निकोञ्याभ्याम् । 37 (18) (चित्त-मष्टादश) (A36) **1.4.37.1** आ तिष्ठ वृत्रहन् रथं युक्ता ते ब्रह्मणा हरी । अर्वाचीन एं सु ते मनो ग्रावा कृणोतु वग्नुना । उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडिशिन एष ते

योनिरिन्द्राय त्वा षोडिशने । 38

1.4.37.1 (Padam)

एति । तिष्ठ । वृत्रहिति वृत्र – हृत्र् । रथम् । युक्ता । ते । ब्रह्मणा । हरी इति । अर्वाचीनम् । स्विति । ते । मनः । ग्रावा । कृणोतु । वग्नुना । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । 38 (26) (आ तिष्ट-षट्वि ्शितिः) (A37)

1.4.38.1

इन्द्रमिद्धरी वहतो-ऽप्रतिधृष्ट-शवसमृषीणां च स्तुतीरुप यज्ञं च मानुषाणां । उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडिशिन एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडिशिने । 39

1.4.38.1 (Padam)

इन्द्रम् । इत् । हरी इति । वहतः ।
अप्रतिधृष्टशवसमित्यप्रतिधृष्ट – शवसम् । ऋषीणाम् । च । स्तुतीः ।
उपेति । यज्ञम् । च । मानुषाणाम् ।
उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । इन्द्राय । त्वा ।
षोडिशिने । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । 39 (23)

(इन्द्रमित्-त्रयोवि एशतिः) (A38)

1.4.39.1

असावि सोम इन्द्र ते शिवष्ठ धृष्णवा गिहि। आ त्वा पृणक्तिन्द्रिय ए रजः सूर्यं न रिश्मिभिः। उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडिशिन एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडिशिने। 40

1.4.39.1 (Padam)

असावि । सोमः । इन्द्र । ते । श्रविष्ठ । धृष्णो । एति । गृहि । एति । त्वा । पृणक्तु । इन्द्रियम् । रजः । सूर्यम् । न । रिश्मिभिरिति । रिश्म – भिः । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । ४० (२७) (असावि–सप्तिवि श्रितिः) (АЗ9)

1.4.40.1

सर्वस्य प्रतिशीवरी भूमिस्त्वोपस्थ आऽधित । स्योनाऽस्मै सुषदा
भव यच्छाऽस्मै शर्म सप्रथाः । उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडिशिन
एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडिशिने । 41

1.4.40.1 (Padam)

सर्वस्य । प्रतिशीवरीति प्रति – शीवरी । भूमिः । त्वा । उपस्थ इत्युप – स्थे । एति । अधित । स्योना । अस्मै । सुषदेति सु – सदा । भव । यच्छ । अस्मै । शर्म । सप्रथा इति स-प्रथाः । उपयामगृहीत इत्युपयाम – गृहितः । असि । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । एषः । ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । 41 (26) (सर्वस्य षड्विण्शितः) (A40)

1.4.41.1

महा एं इन्द्रों वज्र बाहुः षोडशी शर्म यच्छतु । स्वस्ति नो मघवा करोतु हन्तु पाप्मानं योऽस्मान् द्वेष्टि । उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडशिन एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडशिने । 42

1.4.41.1 (Padam)

1.4.42.1

सजोषा इन्द्रः सगणो मरुद्धिः सोमं पिष वृत्रहञ्च्छूर विद्वान् ।
जिह शत्रूण् रप मृधो नुदस्वाऽथा भयं कृणुहि विश्वतो नः ।
उपयामगृहीतोऽसीन्द्राय त्वा षोडिशिन एष ते योनिरिन्द्राय त्वा षोडिशिने । 43

1.4.42.1 (Padam)

सजोषा इति स – जोषाः । इन्द्र । सगण इति स – गणः ।

मरुद्धिरिति मरुत् – भिः । सोमम् । पिब । वृत्रहिति वृत्र – हन्न् ।

शूर । विद्वान् । जिह । शत्रून् । अपेति । मृधः । नुदस्व । अथ ।

अभयम् । कृणुहि । विश्वतः । नः । उपयामगृहीत

इत्युपयाम – गृहितः । असि । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । एषः ।

ते । योनिः । इन्द्राय । त्वा । षोडिशिने । 43 (30)

॥ (सजोषा-त्रि<u>∨</u>शत्) (A42)

1.4.43.1

उदु त्यं जातवेदसं देवं वहन्ति केतवः । दृशे विश्वाय सूर्यं ।
चित्रं देवाना – मुदंगादनीकं चक्षुं र्मित्रस्य वरुणस्याऽग्नेः ।
आऽप्रा द्यावापृथिवी अन्तरिक्षण् सूर्य आत्मा जगतस्तस्थुषश्च ।
अग्ने नय सुपथा राये अस्मान् विश्वानि देव वयुनानि विद्वान् ।
युयोध्यस्म – ज्जुहुराण मेनो भूयिष्ठां ते नम उिकं विधेम ।
दिवं गच्छ सुवः पत रूपेण – [] 44

1.4.43.1 (Padam)

उदिति । उ । त्यम् । जातवेदसमिति जात – वेदसम् । देवम् । वहन्ति । केतवः । दृशे । विश्वाय । सूर्यम् । चित्रम् । देवानाम् । ज्वहन्ति । अगात् । अनीकम् । चक्षुः । मित्रस्य । वरुणस्य । अग्नेः । ऐति । अगाः । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । अन्तरिक्षम् । सूर्यः । आत्मा । जगतः । तस्थुषः । च । अग्ने । नय । सुपथेति सु – पथा । गये । अस्मान् । विश्वानि । देव । वयुनानि । विद्वान् । युयोधि । अस्मत् । जुहुगणम् । एनः । भूयिष्ठाम् । ते ।

नमउक्तिमिति नमः – उक्तिम् । विधेम । दिवम् । गच्छ । सुवः । पत । रूपेण । 44 (50)

1.4.43.2

वो रूपमभ्यैमि वयसा वयः । तुथो वो विश्व वेदा वि भजतु वर्.षिष्ठे अधि नाके । एतत्ते अग्ने राध ऐति सोमच्युतं तन्मित्रस्य पथा नयर्तस्य पथा प्रेतं चन्द्रदक्षिणा यज्ञस्य पथा सुविता नयन्ती ब्राह्मणमद्य राध्यासमृषिमार्.षेयं पितृमन्तं पैतृमत्य 🤟 सुधातुदक्षिणं वि सुवः पश्य व्यन्तरिक्षं यतस्व सदस्यै () रस्मद्दात्रा देवत्रा गच्छत मधुमतीः प्रदातारमा विशताऽनवहायाऽस्मान् । । । । विवास निवास । विवास निवास । विवास निवास । विवास निवास । विवास स्थाप । विवास

1.4.43.2 (Padam)

वः। रूपम्। अभि। एति। एमि। वयसा। वयः। तुथः। वः। विश्ववेदा इति विश्व – वेदाः । वीति । भजतु । वर्.षिष्ठे । अधीति । नाकें । एतत् । ते । अग्ने । राधः । एति । एति । सोमच्युतमिति सोम - च्युतम् । तत् । मित्रस्य । पथा । नय । ऋतस्य । पथा । प्रेति । इत । चन्द्रदक्षिणा इति चन्द्र – दक्षिणाः ।

यज्ञस्य । पथा । सुविता । नयन्तीः । ब्राह्मणम् । अद्य । राध्यासम् । ऋषिम् । आर्.षेयम् । पितृमन्तमिति पितृ – मन्तम् । पैतृमत्यमिति पैतृ – मत्यम् । सुधातुंदक्षिणमितिं सुधातुं – दक्षिणम् । वीतिं । सुवः । पश्यं । वीति । अन्तरिक्षम् । यतस्व । सदस्यैः () । अस्मद्दात्रा इत्यस्मत् – दात्राः । देवत्रेति देव – त्रा । गच्छत । मधुमतीरिति मधु - मतीः । प्रदातारमिति प्र - दातारम् । एति । विशत । अनवहायेत्यनव – हाय । अस्मान् । देवयानेनेति देव – यानेन । पथा । इत । सुकृतामिति सु – कृताम् । लोके । सीदत । तत् । नः । स ७स्कृतम् । 45 (68) (रूपेण-सदस्यै-रष्टादश च) (A43) 1.4.44.1 धाता रातिः सवितेदं जुषन्तां प्रजापति र्निधिपतिर्नो अग्निः। त्वष्टा विष्णुः प्रजयां सङ् रराणो यजमानाय द्रविणं दधातु । समिन्द्र णो मनसा नेषि गोभिः सण् सूरिभिर्मघवन्थ् स७ स्वस्त्या। सं ब्रह्मणा देव कृतं यदस्ति सं देवाना ए सुमत्या यज्ञियानां।

1.4.44.1 (Padam)

धता । सिवता । इदम् । जुषन्ताम् । प्रजापितिरिति

प्रजा – पितः । निधिपितिरिति निधि –पितः । नः । अग्निः । त्वष्टा ।

विष्णुः । प्रजयेति प्र – जया । स्र्रण्ण इति सं – रगणः ।

यजमानाय । द्रविणम् । दधातु । सिमिति । इन्द्र । नः ।

मनसा । नेषि । गोभिः । सिमिति । सूरिभिरिति सूरि – भिः ।

मघवन्निति मघ –वन्न् । सिमिति । स्वस्त्या । सिमिति । ब्रह्मणा ।

देवकृतमिति देव – कृतम् । यत् । अस्ति । समिति ।

देवानाम् । सुमत्येति सु – मत्या । यन्नियानाम् । सिमिति । वर्चसा ।

पयसा । सिमिति । तनूभिः । अगन्मिह । मनसा । सिमिति । िश्वेन ।

त्वष्टा । नः । अत्र । वरिवः । कृणोतु । 46 (50)

1.4.44.2 त्वनु मार्षु तनुवो यद्विलिष्टं । यदद्य त्वा प्रयति यज्ञे अस्मिन्नग्ने होतारमवृणीमहीह । ऋधगयाड्धग्ताऽशमिष्ठाः प्रजानन् यज्ञमुप याहि विद्वान् । स्वगा वो देवाः सदनमकर्म य आजग्म सवनेदं जुषाणाः। जक्षिवार्सः पपिवार्सश्च विश्वेऽस्मे धत्त वसवो वसूनि । यानाऽवह उशतो देव देवान् तान् – [] 47 1.4.44.2 (Padam) अन्विति । मार्षु । तनुवः । यत् । विलिष्टमिति वि – लिष्टम् । यत् । अद्य । त्वा । प्रयतीति प्र – यति । यज्ञे । अस्मिन्न् । अग्ने । होतारम् । अवृणीमहि । इह । ऋधक् । अयाट् । ऋधक् । उत । अशमिष्ठाः । प्रजानन्निति प्र – जानन्न् । यज्ञम् । उपेति । याहि । विद्वान् । स्वगेति स्व – गा । वः । देवाः । सदनम् । अकर्म । ये । आजग्मेत्या – जग्म । सर्वना । इदम् । जुषाणाः । जक्षिवार्थसः । पपिवार्ः । च । विश्वें । अस्मे इति । धत्त । वसवः । वसूनि । यान् । एति । अवहः । उशतः । देव । देवान् । तान् । 47 (50)

1.4.44.3

प्रेरय स्वे अग्ने सधस्थे । वहमाना भरमाणा ह्वी ्षि वसुं

ह्यमं दिवमा तिष्ठतानु । यज्ञ यज्ञं गच्छ यज्ञपतिं गच्छ स्वां योनिं

गच्छ स्वाहैष ते यज्ञो यज्ञपते सहसूक्तवाकः सुवीरः स्वाहा देवा

गातुविदो गातुं वित्त्वा गातुमित मनसस्पत इमं नो देव देवेषु यज्ञ
स्वाहा वाचि स्वाहा वाते धाः । 48

1.4.44.3 (Padam)

प्रेति । ईरय । स्वे । अग्ने । स्थस्थ इति स्थ –स्थे । वहमानाः ।

भरमाणाः । ह्वी ० षि । वसुम् । घर्मम् । दिवम् । एति । तिष्ठत ।

अनु । यज्ञ । यज्ञम् । गच्छ । यज्ञपतिमिति यज्ञ – पतिम् । गच्छ ।
स्वाम् । योनिम् । गच्छ । स्वाहा । एषः । ते । यज्ञः । यज्ञपत इति

यज्ञ – पते । सहसूक्तवाक इति सहसूक्त – वाकः ।

स्वीर इति सु–वीरः । स्वाहा । देवाः । गातुविद इति गातु–विदः ।

गातुम् । वित्त्वा । गातुम् । इत । मनसः । पते । इमम् । नः । देव ।

पौतुम् । र्वान्ता । स्वाहा । वाचि । स्वाहा । वाते । धाः । ४८ (४८)

(कृणोतु–तान–ष्टाचत्वारि ० राच्य) (८४४)

1.4.45.1 उरु हि राजा वरुणश्चकार सूर्यीय पन्थामन्वेतवा उ। अपदे पादा प्रतिधातवे-ऽकरुता-ऽपवक्ता हृदयाविधश्चित् । ा । । । । । । शतं ते राजन् भिषजः सहस्रमुर्वी गंभीरा सुमतिष्टे अस्तु । बाधस्व द्वेषो निर्ऋतिं पराचैः कृतं चिदेनः प्र मुमुग्ध्यस्मत् । अभिष्ठितो वरुणस्य पाशोऽग्नेरनीकमप आ विवेश । अपान्नपात् प्रतिरक्षन्न सुर्यं दमेदमे - [] 49 1.4.45.1 (Padam) ा । । । ॥ । । उरुम् । हि । राजा । वरुण । चकार । सूर्याय । पन्थाम् । अन्वेतवा ्रा । । । । । । । इत्यनु – एतवै । उ । अपदे । पादा । प्रतिधातव इति प्रति – धातवे । अकः । उत । अपवके त्यप- वक्ता । हृदयाविध इति हृदया-विधः । चित्। शतम्। ते। राजन्न्। भिषजः। सहस्रम्। उर्वी। गंभीरा। सुमतिरिति सु – मितः । ते । अस्तु । बाधस्व । द्वेषः । निर्ऋतिमिति निः –ऋतिम् । पराचैः । कृतम् । चित् । एनः । प्रेति । मुमुग्धि । अस्मत् । अभिष्ठित इत्यभि – स्थितः । वरुणस्य । पाञाः ।

अग्नेः । अनीकम् । अपः । एति । विवेश । अपाम् । नपात् ।

प्रतिरक्षन्निति प्रति – रक्षन्न् । असुर्यम् । दमेदम इति दमे-दमे । 49 (50) 1.4.45.2 समिधं वक्ष्यग्ने । प्रति ते जिह्वा घृतमुच्चरण्येथ् समुद्रे ते हृदयमपस्वन्तः । सं त्वा विशन्त्वोषधी-रुताऽऽपो यज्ञस्य त्वा यज्ञपते हविर्भिः । सूक्तवाके नमोवाके विधेमाऽवभृथ नि चङ्कुण निचेरुरसि नि चङ्कुणाऽव देवैदेव-कृतमेनोऽयाडव मर्त्यैर्मर्त्य-कृतमुरोरा नो देव रिषस्पाहि सुमित्रा न आप ओषधयः – [] 50 1.4.45.2 (Padam) समिधमिति सं – इधम् । यक्षी । अग्ने । प्रतीति । ते । जिह्वा । घतम् । उदिति । चरण्येत् । समुद्रे । ते । हृदयम् । अफ्स्वत्यप् – सु । अन्तः । समिति । त्वा । विशन्तु । ओषधीः । उत । आपः । यज्ञस्य । त्वा । यज्ञपत इति यज्ञ – पते । हविर्भिरिति हविः – भिः। सूक्तवाक इति सूक्त – वाके। नमोवाक इति नमः – वाके । विधेम । अवभृथेत्यवं – भृथ । निचङ्कुणेति

1.4.45.3

सन्तु दुर्मित्रास्तस्मै भूयासु योऽस्मान् ह्रेष्टि यं च वयं हिष्मो
देवीराप एष वो गर्भस्तं वः सुप्रीत्र सुभृतमकर्म
देवेषु नः सुकृतो ब्रूतात् प्रितयुतो वरुणस्य पाद्यः प्रत्यस्तो
वरुणस्य पाद्य एधोऽस्येधिषीमिह समिदिस तेजोऽसि तेजो मिय
धेह्यपो अन्वचारिष रसेन समसृक्ष्मिह ।
पयस्वा अन्व आ () ऽगमं तं मा स्र स्मृज वर्चसा । 51

1.4.45.3 (Padam)

सन्तु । दुर्मित्रा इति दुः – मित्राः । तस्मै । भूयासुः । यः । अस्मान् । देष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । देवीः । आपः । एषः । वः । गर्भः । तम् । वः । सुप्रीतमिति सु – प्रीतम् ।

सुभृतमिति सु – भृतम् । अकर्म । देवेषु । नः । सुकृत इति सु – कृतः । ब्रूतात् । प्रतियुत इति प्रति – युतः । वरुणस्य । पार्शः । प्रत्यस्त इति प्रति – अस्तः । वरुणस्य । पार्शः । एधः । असि । एधिषीमहिं। समिदितिं सम् – इत्। असि। तेजः। असि। तेजः। मयि । धेहि । अपः । अन्विति । अचारिषम् । रसेन । समिति । असृक्ष्महि । पयस्वान् । अग्ने । एति () । अगमम् । तम् । मा । समिति । सृज । वर्चसा । **51 (56)** (दमेदम-ओषधय- आ-षट्चं) (A45) 1.4.46.1 यस्त्वा हृदा कीरिणा मन्यमानो ऽमर्त्यं मर्त्यो जोहवीमि । जातवेदो यशो अस्मास् धेहि प्रजाभिरग्ने अमृतत्वमञ्यां। यस्मै त्व ए सुकृते जातवेद उ लोकमग्ने कृणवः स्योनं । अश्विन ए स पुत्रिणं वीरवन्तं गोमन्त ए रियं नशते स्वस्ति । त्वे सु पुत्र शवसोऽवृत्रन् काम कातयः । न त्वामिन्द्राति रिच्यते । उक्थ-उक्थे सोम इन्द्रं ममाद नीथेनीथे मघवान 🗸 – [] 52

1.4.46.1 (Padam)

यः । त्वा । हृदा । कीरिणा । मन्यमानः । अमर्त्यम् । मर्त्यः । जोहवीमि । जातवेद इति जात – वेदः । यशः । अस्मासु । धेहि । प्रजाभिरिति प्र – जाभिः । अग्ने । अमृतत्व मित्यमृत – त्वम् । अञ्याम् । यस्मै । त्वम् । सुकृत इति सु – कृते । जातवेद इति जात- वेदः । उ । लोकम् । अग्ने । कृणवः । स्योनम् । अश्विनम् । सः । पुत्रिणम् । वीरवन्तमिति वीर – वन्तम् । गोमन्तमिति गो – मन्तम् । रयिम् । नशते । स्वस्ति । त्वे इति । स्विति । पुत्र । शवसः । अवृत्रत्र् । कामकातय इति काम- कातयः । न । त्वाम् । इन्द्र । अतीति । रिच्यते । उक्थउक्थ इत्युक्थे – उक्थे । सोमः । इन्द्रम् । ममाद । नीथेनीथ इति नीथे – नीथे । मघवानमिति मघ - वानम् । 52 (50)

1.4.46.2

अपो अन्वचारिषण् रसेन समसृक्ष्मिह ।

पयस्वाण् अग्न आऽगमं तं मा सण् सृज वर्चसा ।

वसुर्वसुपतिर्हिकमस्यग्ने विभावसुः । स्याम ते सुमताविप ।

त्वामग्ने वसुपतिं वसूनामिभ प्र मन्दे – [] 53

1.4.46.2 (Padam)

सुतासः । यत् । ईम् । सबाध इति स – बाधः । पितरम् । न ।
पुत्राः । समानदक्षा इति समान – दक्षाः । अवसे । हवन्ते । अग्ने ।
रस्तेन । तेजसा । जातवेद इति जात – वेदः । वीति । रोचसे ।
रक्षोहेति रक्षः – हा । अमीवचातन इत्यमीव – चातनः । अपः ।
अन्विति । अचारिषम् । रसेन । समिति । असृक्ष्मिहि । पयस्वान् ।
अग्ने । एति । अगमम् । तम् । मा । समिति । सृज । वर्चसा ।
वसुः । वसुपतिरिति वसु – पतिः । हिकम् । असि । अग्ने ।
विभावसुरिति विभा – वसुः । स्याम । ते । सुमताविति सु –मतौ ।
अपि । त्वाम् । अग्ने । वसुपतिमिति वसु – पतिम् । वसूनाम् ।
अभि । प्रेति । मन्दे । 53 (50)

<u>1.4.46.3</u>

अध्वरेषु राजन्न् । त्वया वाजं वाजयन्तो जयेमाऽभि ष्याम पृथ्सुती मिर्त्यानां । त्वामग्ने वाजसातमं विप्रा वर्द्धन्ति सुष्टुतं । स नो रास्व सुवीयं । अयं नो अग्निवीरवः कृणोत्वयं मृधः पुर एतु प्रभिन्दन्न् । अय् शत्रूञ्जयतु जर्हृषाणोऽयं वाजं जयतु वाजसातौ । अग्निनाऽग्निः समिध्यते किव र्गृहपित र्युवा । हव्यवाड् – जुह्वास्यः । त्व ह्याग्ने () अग्निना विप्रो विप्रेण सन्थ्सता । सखा सख्या समिध्यसे । उदंग्ने शुचयस्तव वि ज्योतिषा ॥ 54

1.4.46.3 (Padam)

अध्वरेषु । राजन्न् । त्वया । वाजम् । वाजयन्त इति वाज – यन्तः । जयम । अभीति । स्याम । पृथ्सुतीः । मर्त्यानाम् । त्वाम् । अग्ने । वाजसातममिति वाज – सातमम् । विप्राः । वर्धन्ति । सुष्टुतमिति मु – स्तुतम् । सः । नः । रास्व । सुवीर्यमिति सु – वीर्यम् । अयम् । नः । अग्नः । वरिवः । कृणोतू । अयम् । मृधः । पुरः । प्तु । प्रभिन्दन्निति प्र – भिन्दन्न् । अयम् । नात्रन् । जयतु ।

जर्हषाणः । अयम् । वाजम् । जयतु । वाजसातविति वाज-सातौ । अग्निना । अग्निः । समिति । इध्यते । कविः । गृहपतिरिति गृह – पतिः । युवा । हव्यवाडिति हव्य – वाट् । जुह्वास्य इति गृह – आस्यः । त्वम् । हि । अग्ने () । अग्निना । विप्रः । विप्रेण । सन्न् । सता । सखा । सख्या । समिध्यस इति गृह – वाट् । प्राचित्र । सम् – इध्यसे । उदिति । अग्ने । शुचयः । तव । वीति । ज्योतिषा । 54 (64) (मघवानं – मन्दे – ह्यग्ने – चतुर्दश च) (A46)

 Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 46 Anuvaakams :

 ा
 ा

 आ ददे-वाचस्पतये-उपयामगृहीतोऽस्या -वायो - अयं ँवां

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 ""
 ""

 <t

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – चतुर्थः प्रश्नः

। षट्चत्वारि ्शत्।

First and Last Padam of Fourth Prasnam :-। (आ ददे–वि ज्योतिषा ।)

। ॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे

प्रथमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 – Prasanam 4 – TS 1.4

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	2	109
Anuvakam 2	1	47
Anuvakam 3	1	57
Anuvakam 4	1	43
Anuvakam 5	1	20
Anuvakam 6	1	18

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – चतुर्थः प्रश्नः

Anuvakam 7	1	19
Anuvakam 8	1	25
Anuvakam 9	1	26
Anuvakam 10	1	43
Anuvakam 11	1	42
Anuvakam 12	1	22
Anuvakam 13	1	35
Anuvakam 14	1	30
Anuvakam 15	1	20
Anuvakam 16	1	20
Anuvakam 17	1	26
Anuvakam 18	1	29
Anuvakam 19	1	29
Anuvakam 20	1	19
Anuvakam 21	1	26
Anuvakam 22	1	77
Anuvakam 23	1	24
Anuvakam 24	1	23
Anuvakam 25	1	14
Anuvakam 26	1	12
Anuvakam 27	1	15
Anuvakam 28	1	26
.	•	

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – चतुर्थः प्रश्नः

Anuvakam 29	1	23
Anuvakam 30	1	21
Anuvakam 31	1	20
Anuvakam 32	1	9
Anuvakam 33	1	19
Anuvakam 34	1	36
Anuvakam 35	1	24
Anuvakam 36	1	18
Anuvakam 37	1	26
Anuvakam 38	1	23
Anuvakam 39	1	27
Anuvakam 40	1	26
Anuvakam 41	1	26
Anuvakam 42	1	30
Anuvakam 43	2	118
Anuvakam 44	3	148
Anuvakam 45	3	156
Anuvakam 46	3	164
Total →	54	1810
	I .	